



Rada
Evropské unie

Brusel 28. října 2022
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2022/0341(COD)

14125/22
ADD 2

EF 324
ECOFIN 1104
CODEC 1615
IA 168

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	27. října 2022
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	SWD(2022) 547 final
Předmět:	Souhrn zprávy o posouzení dopadů Průvodní dokument k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 260/2012 s (EU) č. 2021/1230, pokud jde o okamžité úhrady v eurech

Delegace naleznou v příloze dokument SWD(2022) 547 final.

Příloha: SWD(2022) 547 final



V Bruselu dne 26.10.2022
SWD(2022) 547 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE
SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

[...]

Průvodní dokument k

NÁVRHU NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,
kterým se mění nařízení (EU) č. 260/2012 s (EU) č. 2021/1230, pokud jde o okamžité
úhrady v eurech

{COM(2022) 546 final} - {SEC(2022) 546 final} - {SWD(2022) 546 final}

Souhrnný přehled
Posouzení dopadů návrhu nařízení Komise o okamžitých bezhotovostních úhradách v eurech
A. Potřeba opatření
V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?
Problém spočívá v nedostatečném využívání okamžitých plateb v eurech, tj. převodů, jejichž prostřednictvím příjemce obdrží peněžní prostředky do deseti sekund od zadání příkazu plátcem. Přestože společný soubor pravidel (systém) a infrastruktura pro okamžité platby v eurech existují již od roku 2017, nabízejí tyto platby jen asi dvě třetiny poskytovatelů platebních služeb v EU a tyto platby představují jen asi 11 % všech úhrad v eurech v EU. Tato nízká míra využití je problematická, protože neumožňuje využít potenciál pro zvýšení efektivity a omezuje nabídku platebních prostředků v místě interakce u obchodníků. Hlavními příčinami jsou nedostatečné pobídky pro poskytovatele platebních služeb k poskytování okamžitých plateb v eurech a související síťové externality, transakční poplatky, které plátce od okamžitých plateb odrazují, vysoká míra zamítnutých okamžitých plateb v důsledku falešných shod při kontrole dodržování sankčních předpisů a obavy plátců z rizika podvodného nebo chybného přesměrování okamžitých plateb.
Čeho by mělo být dosaženo?
Cílem je výrazně zvýšit využívání okamžitých plateb a dosáhnout toho, aby většina úhrad v eurech byla okamžitá. Tohoto cíle bude dosaženo nabízením služby okamžitých plateb v eurech všemi příslušnými poskytovateli platebních služeb v eurozóně, odstraněním cenových překážek odrazujících od používání okamžitých plateb, odstraněním selhávání okamžitých plateb v důsledku falešně pozitivních výsledků kontrol dodržování sankčních předpisů a zmírněním obav spotřebitelů z podvodů a chyb u okamžitých plateb zajištěním prostředků k jejich snížení. Očekává se, že tato iniciativa zlepší efektivitu trhu s malými platbami a občanům a podnikům EU umožní využívat přínosy okamžitých plateb. Měla by rovněž usnadnit přeshraniční obchod v rámci EU a posílit integraci jednotného trhu, a tím i oživení evropského hospodářství.
Jakou přidanou hodnotu bude mít toto opatření na úrovni EU (subsidiarita)?
Vzhledem k síťovým účinkům brání účinnému využívání přeshraničních okamžitých plateb v eurech nedostupnost takových plateb u mnoha relevantních poskytovatelů platebních služeb. Nedostatečné zavádění okamžitých plateb v několika členských státech nelze vyřešit na vnitrostátní úrovni. Iniciativa posílí stávající jednotnou oblast pro platby v eurech (SEPA) a bude mít podobu změny nařízení SEPA.
B. Řešení
Prostřednictvím kterých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována? Pokud ne, proč?
Upřednostňovanou možností je kombinace zavedení povinnosti všech příslušných poskytovatelů platebních služeb nabízet okamžité platby v eurech, požadavku na alespoň stejné ceny okamžitých plateb a běžných bezhotovostních převodů, harmonizace pravidel pro kontroly dodržování sankčních předpisů u okamžitých plateb na základě častých (minimálně denních) aktualizací seznamů klientů podle sankčních seznamů (aniž by se snížila účinnost kontroly dodržování sankčních předpisů) a zavedení povinnosti poskytovatelů platebních služeb nabízet službu ověření souladu mezi IBAN a jménem příjemce s cílem omezit chyby a podvody u okamžitých plateb. Mezi odmítnuté možnosti patří možnosti ze základního scénáře a možnosti ze scénáře s vyšší úrovní intervence, jako například postupné rušení běžných bezhotovostních úhrad a požadavek, aby byly okamžité platby nabízeny bezplatně.
Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?
Spotřebitelské organizace iniciativu týkající se okamžitých plateb, která poskytovatelům platebních služeb ukládá, aby okamžité platby nabízeli za stejnou cenu jako běžné bezhotovostní úhrady, výrazně podporují a upřednostňují širší možnosti ochrany spotřebitele, než jaké byly vybrány (včetně práv na vrácení peněz u

okamžitých plateb). Obchodní a podnikatelský sektor, včetně malých a středních podniků, okamžité platby velmi podporují a domnívají se, že tyto platby mohou zajistit větší výběr, a tím snížit náklady na provádění a přijímání plateb, zejména v místě interakce. Přístup poskytovatelů platebních služeb závisí na jejich současné situaci a zejména na tom, zda okamžité platby v eurech plátcům již nabízejí a za jakou cenu: ti, kteří již nabízejí okamžité platby v eurech bez prémiových cen, návrh podporují, zatímco ti, kteří je nenabízejí nebo je nabízejí jen za prémiové ceny, mají tendenci upřednostňovat dobrovolný přístup. Všichni poskytovatelé platebních služeb velmi podporují zavedení harmonizovaných pravidel pro kontrolu dodržování sankčních předpisů. Členské státy návrh široce podporují.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?

Všichni příjemci úhrad, včetně spotřebitelů, obchodníků, podniků a orgánů veřejné správy, včetně daňových orgánů, budou mít řadu výhod z lepší likvidity a peněžního toku. Tím se výrazně zvýší hospodářská účinnost jak na makroekonomické, tak na mikroekonomické úrovni. V současné době jsou v kterémkoli okamžiku miliardy eur v režimu tranzitu v platebních systémech a tyto prostředky nejsou k dispozici pro spotřebu nebo investice. Širší využívání okamžitých plateb rovněž podpoří rozvoj nových platebních řešení, která umožní jejich využívání k nákupu zboží a služeb v místě interakce, zejména přes hranice, čímž se rozšíří výběr platebních metod a sníží náklady pro obchodníky, kteří pak mohou toto snížení promítnout do cen pro spotřebitele. Nový přístup ke kontrole dodržování sankčních předpisů významně uspoří náklady poskytovatelů platebních služeb, čímž se poskytovatelům platebních služeb do značné míry vykompenzují náklady na ostatní složky balíčku.

Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?

Většině poskytovatelů platebních služeb vzniknou významné, ale přiměřené jednorázové náklady na zavedení služby ověřování shody mezi IBAN a jménem příjemce, a poskytovatelům platebních služeb, kteří okamžité platby dosud nenabízejí, na zavedení těchto okamžitých plateb. Průběžné náklady poskytovatelů platebních služeb by měly být omezené. Celkově by měl být dopad na náklady poskytovatelů platebních služeb v průběhu času neutrální, a to s ohledem na úspory u kontrol dodržování sankčních předpisů, nižší nutnost řešit následky podvodů a chyb, snížení nákladů na manipulaci s hotovostí a šeky a možnost účinněji konkurovat již zavedeným subjektům a nabízet inovativní řešení založená na okamžitých platbách v bodě interakce, včetně řešení pro přeshraniční platby.

Jaké budou dopady na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost?

Malým a středním podnikům, které jsou poskytovateli platebních služeb, vzniknou nižší náklady na nabízení okamžitých plateb než větším poskytovatelům platebních služeb. Malé a střední podniky, které jsou obchodními uživateli plateb, by měly mít prospěch z lepšího peněžního toku, aniž by jim vznikly významné náklady na přizpůsobení. Malé a střední podniky, které jsou obchodníky, budou sdílet potenciální výhody větší konkurence v místě interakce. Okamžité platby by měly zvýšit konkurenceschopnost hospodářství EU v mezinárodním měřítku. Větší nabídka platebních prostředků v místě interakce by měla snížit závislost EU na mezinárodních karetních systémech a velkých technologických společnostech působících v této oblasti.

Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?

Neočekávají se žádné významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány. Orgány veřejné správy budou jako uživatelé platebních systémů sdílet výhody, pokud jde o rychlejší příjem prostředků, včetně výběru daní a snížení daňových úniků.

Očekávají se jiné významné dopady?

Očekává se, že plánovaná služba ověření shody mezi jménem a IBAN příjemce přispěje ke snížení míry podvodů spojených s okamžitými platbami a že ji poskytovatelé platebních služeb budou moci nabízet rovněž

u jiných druhů úhrad.

Jak je dosaženo proporcionality?

Proporcionalita je dosažena za prvé tím, že z povinnosti nabízet okamžité platby jsou vyloučeni ti poskytovatelé platebních služeb, kteří nejsou relevantní, buď ti, kteří nenabízejí platební služby klientům, nebo ti, kteří nutně nemají přímý přístup k platebním systémům a pro něž může být nabízení okamžitých plateb obtížnější nebo nákladnější. Za druhé jsou stanoveny postupné lhůty pro služby přijímání a odesílání okamžitých plateb a pro poskytovatele platebních služeb v eurozóně a mimo ni.

D. Návazná opatření

Kdy bude tato politika přezkoumána?

Zavádění okamžitých plateb a uplatňování různých požadavků poskytovateli platebních služeb bude vyhodnoceno ve vhodnou dobu po uplynutí jednotlivých lhůt pro zavedení v souladu s osvědčenými postupy, které Evropská komise používá pro přezkumy předpisů.